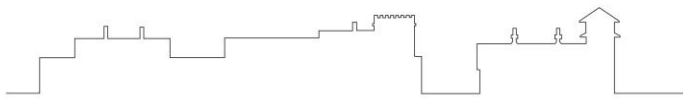

Minjavernd

Skýrsla stjórnar Minjaverndar hf. fyrir starfsárið 2025.

Á aðalfundi Minjaverndar hf. þann 27. maí 2025 voru eftirtalin kjörin í stjórn félagsins: Sem aðalmenn Þröstur Ólafsson, Þórhallur Arason og Helena Rós Sigmarsdóttir. Sem varamenn Stefán Friðfinnsson, Hrafn Hlynsson og Guðbrandur Benediktsson. Endurskoðendur félagsins eru Deloitte, Gunnar Þorvarðarson löggiltur endurskoðandi. Á fyrsta fundi nýrrar stjórnar var Þröstur Ólafsson kjörinn formaður stjórnar og Þórhallur Arason varaformaður. Framkvæmdastjóri félagsins er Þorsteinn Bergsson.

Stjórn Minjaverndar hélt 6 bókaða stjórnarfundi á starfsárinu. Hér verður gerð grein fyrir helstu atriðum í starfsemi félagsins.

Framkvæmdir eða áform Minjaverndar í Reykjavík.

Árið 2014 var gengið frá tveim samningum milli Reykjavíkurborgar og Minjaverndar um endurbyggingu nokkurs fjölda húsa. Þeim verkefnum er nú öllum lokið utan endurbyggingu Norðurpóls sem fyrirhugað hefur verið að verði á Hlemmi.

Storð ehf. – Þjónustusamningur.

Minjavernd hefur annast umfangsmiklar viðgerðir á Hegningarhúsinu við Skólavörðustíg á liðnum árum. Félagið Storð ehf tók það hús yfir árið 2023 ásamt fleiri húsum í opinberri eigu. Húsum sem þykja varðveisluverð en eru ekki í almennum rekstri ríkis. Gerður var þjónustusamningur milli Storðar og Minjaverndar og hefur Minjavernd því haft umsjón með rekstri og viðhaldi þeirra eigna. Auk Hegningarhússins eru þetta gamli Kennaraskólinn við Laufásveg, Stýrimannaskólinn við Öldugötu, svonefndur Landhelgisgæslureitur við Ánanaust auk fleiri eigna.

Verkefni unnin fyrir FSRE.

Minjavernd hefur á liðnum árum tekið að sér ýmis verkefni fyrir Framkvæmdasýslu-Ríkiseignir. Meðal annars við Yfirlæknishúsið að Vífilsstöðum, Alþingishús og Þjóðleikhús.

Viðfangsefni eða áform Minjaverndar úti á landi – Ólafsdalur.

Minjavernd gerði tvo samninga við ríkissjóð árið 2015 um uppbyggingu í Ólafsdal í Gilsfirði. Þar stóð þá einungis uppi eitt hús, Skólahúsið, sem Torfi Bjarnason, frumkvöðull og stofnandi Bændaskólans reisti 1896. Skólann stofnaði hann 1880 og rak hann þar til 1907 ásamt Guðlaugu Zakaríasdóttur konu sinni. Þetta var einn fyrsti bændaskólinn á landi hér sem kunnugt er og voru fjölmargar nýjungar í landbúnaði þess tíma ættaðar þaðan. Alls útskrifuðust 156 nemar frá skólanum á þessum 27 árum. Ummerki flestra þeirra húsa sem voru fallin voru og eru enn greinileg og töluverðar upplýsingar og heimildir eru til staðar um flest þeirra.

Minjavernd hefur unnið að þróun þessa verkefnis og uppbyggingu í Ólafsdal allt frá 2016 og er verkefnið nú vel hálfnað. Þetta er mjög umfangsmikið verkefni og félagið Ólafsdalur ehf.

var stofnað utan um það. Minjavernd lagði á árinu 2025 allar sínar eignir og skuldir sem þessu tengjast inn í Ólafsdal ehf. Jafnframt kom félagið Storð ehf. inn í Ólafsdal ehf. á árinu 2025 og lagði til þess fé og landspildu sem aukið hlutafé og varð við það meirihlutaeigandi. Með þessum hætti er framtíð þessa verkefnis talin tryggð og er gert ráð fyrir að rekstur hefjist á staðnum sumarið 2027

Í húsunum öllum verður rekin menningartengd ferðaþjónusta, gisting og greiðasala, hvar sögu búnaðarskólans verður gerð góð skil í upplifun gesta. Þess utan verður ábúð í dalnum allt frá landnámi dregin upp m.a. með frágangi á rúst landnáamsskála innar í dalnum og gerð göngustíga hvar gestir geta kynnt sér fjölda skráðra minja. Markmiðið er að endurreistur verði Ólafsdalur áhugaverður og eftirsóttur viðkomustaður ferðamanna. Þetta er stórt verkefni og mun taka til sín umtalsvert fjármagn.

Útgáfustarfsemi, kynningarefni.

Minjavernd hefur á liðnum árum merkt hvert verkefni félagsins með skildi af steiptum kopar með ágripi af sögu. Árið 2017 var gefin út bókin Litbrigði húsanna með fróðleik um fjölda verkefna. Jafnframt á félagið mikið af myndum og upplýsingum um verkefni, auk hreyfimynda. Unnin var sérstök heimildamynd um verkefni Franska spítalans og rætt hefur verið um gerð fleiri slíkra mynda.

Fjárhagsstaða, uppgjör og afkoma Minjaverndar hf.

Afkoma Minjaverndar skv samstæðu á árinu 2025 var neikvæð um 45.8 milljónir króna. Rekstur einkenndist af skammtímaskuldum og hárrí vaxtabyrði. Á því mun hins vegar verða töluverð breyting á árinu 2026. Rekstrartekjur félagsins námu 387,4 millj. kr. á árinu 2025 (2024: 240,5 millj. kr.) og hækkuðu því um 146,9 millj. kr. milli ára eða um 61%. Tap félagsins á árinu 2025 nam 45,8 millj. kr. (2024: tap að fjárhæð 39,6 millj.kr.). Eigið fé félagsins nam 140,0 millj. kr. í árslok (árslok 2024: 185,6 millj. kr.) að meðtöldu hlutafé að nafnverði 281,7 millj. kr. (2024: 281,7 millj. kr.). Í árslok var eiginfjárlutfall félagsins 22,5% (árslok 2024: 13.2%)

Niðurlag.

Staða Minjaverndar hf. er viðunandi og fjárhagsleg staða til að standa straum af þeim verkefnum sem fyrir liggja einnig. Undanfarin ár hefur félagið unnið að verkefnum sem vitað var að greiða þyrfti með í framkvæmd. Fyrir bragðið hefur gengið töluvert á eigið fé félagsins. Með verkalokum húsa á Grettisgötu skv samningi við Reykjavíkurborg og breyttu fyrirkomulagi uppbyggingar í Ólafsdal er gert ráð fyrir að fjárhagsstaða félagsins fari batnandi. Fram undan eru jafnframt verkefni sem skapa munu auknar tekjur. Eftir að félagið hvarf frá því að vera fasteignaeigandi í þeim mæli sem var og sneri starfi að miklu leyti að þróun verkefna tengdum endurgerð húsa hefur það selt allar sínar fjárfestingaeignir og þar með takmarkað tekjuöflun.

Pröstur Ólafsson formaður stjórnar
Þorsteinn Bergsson framkvæmdastjóri.